

PORUCHY CHOVÁNÍ

Pod pojmem poruchy chování rozumíme **negativní odchylky v chování**, kdy **jedinec nerespektuje normy chování na úrovni, které odpovídá jeho věku a rozumovým schopnostem**.

O poruchu chování se jedná v případech, kdy **jedinec normy chápe, rozumí jim, ale nepřijímá je nebo se jimi nedokáže řídit**, protože v dané chvíli nebo trvale není schopen ovládat svoje chování.

Poruchy chování můžeme rozdělit na dvě skupiny **specifické a nespecifické**

SPECIFICKÉ PORUCHY CHOVÁNÍ

mají podklad v oslabení nebo změnách v centrální nervové soustavě

ADD - Attention Deficit Disorder, **porucha pozornosti bez hyperaktivity**

ADHD - Attention Deficit Hyperactivity Disorder, **porucha pozornosti s hyperaktivitou**

Hlavní symptomy ADHD/ADD

1) poruchy pozornosti

- jedinec je neschopný zaměřit se na detaily
- má problémy s udržení pozornosti při aktivitách ve volném čase
- jedinec neposlouchá osobu stojící přímo vedle něj
- není schopen postupovat podle instrukcí a dokončit zadané úkoly
- má problémy s organizací aktivit, vyhýbá se úkolům vyžadující soustředění
- často ztrácí věci nezbytné pro plnění úkolů
- nechá se snadno rozptýlit vnějšími podněty
- v běžném životě se vyznačuje zapomnětlivostí

2) impulzivita

- jedinec často vykřikne odpověď, aniž by byla dokončena otázka
- má potíže s vyčkáním, až na něj přijde řada
- často přerušuje ostatní a skáče jim do řeči (hry, konverzace)

3) hyperaktivita

- jedinec si často pohrává s rukama či nohama
- často opouští své místo ve třídě
- neustále pobíhá kolem dokola či leze po předmětech v situacích, kde je takové chování nevhodné (u adolescentů jde většinou jen o pocit neklidu)
- časté potíže s tichým vyplňováním volného času
- neustálé puzení k činnosti a pocit stálého podněcování k aktivitě
- často mluví

Výskyt ADHD/ADD

Porucha je diagnostikována až kolem čtvrtého či pátého roku věku dítěte, a to z toho důvodu, že u dětí mladšího věku nemůžeme většinou příznaky dříve rozlišit, neboť děti málokdy vydrží u nějaké činnosti.

ADHD se mnohem častěji vyskytuje u chlapců než u dívek. U dívek se často ADHD nerozpozná a častěji se u nich objevuje porucha pozornosti bez hyperaktivity (ADD).

NESPECIFICKÉ PORUCHY CHOVÁNÍ

nemají organický podklad (nejsou způsobeny „chybou“ v centrální nervové soustavě). Bývají způsobeny tím, že na dítě působí více negativních vlivů a často to s sebou přináší druhotné problémy v chování.

Těmito problémy může být:

- **Nadměrné upoutávání pozornosti** - „klaunismus“ u dětí s pocitem méněcennosti a u dětí citově a společensky neuspokojených.
- **Negativismus** - odmítání názorů autorit, negativistické reakce projevující se odmítáním poslušnosti a odmlouváním.
- **Lži** - nástroj, který dítě používá k úniku ze situace, která je mu osobně nepříjemná a kterou neumí samo řešit. Pravá lež má hlavní motiv, a tím je úmyslné oklamání a vědomí nepravdy. Lhaním chceme dosáhnout nějakého cíle. Závažné jsou lži záměrné s úmyslem ublížit jiné osobě a dosáhnout osobního prospěchu bez ohledu na ostatní.
- **Krádeže** - charakterizovány především záměrností. Velmi závažnou poruchou socializace jsou krádeže promyšlené a plánované.

- **Agresivita** - násilné chování, tendence k útočnému či nepřátelskému jednání vůči druhé bytosti, kolektivu, nebo vůči sobě samému.
- **Šikanování** - úmyslné jednání, které je namířené proti jiné osobě a které útočí na její lidskou důstojnost
- **Záškoláctví** – důvodů k záškoláctví může být mnoho- školní nezralost, neúspěchy ve školní práci, strach ze špatné známky, protest proti učiteli, strach z šikanování apod.
- **Útěky z domova a toulky** - útekem dítě podniká únik z problémového nebo ohrožujícího prostředí.
- **Vandalismus** - ničení bez jakékoliv příčiny (např. školního vybavení). Mimo jiné příčinou může být nedostatek podnětné činnosti a nuda.
- **Alkoholismus a drogová závislost a další závislosti** – závislost se může vytvořit dvojího typu => fyzická a psychická závislost (nejen na nějaké „látce“, ale také např. na mobilu, FB, počítačových hrách...)